

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

Οι εμπειρογνώμονες του Ευρωσυστήματος κατάρτισαν προβολές για τις μακροοικονομικές εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ, με βάση τα στοιχεία που ήταν διαθέσιμα έως τις 20 Νοεμβρίου 2008.¹ Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ θα διαμορφωθεί, σύμφωνα με τις προβολές, μεταξύ 0,8% και 1,2% το 2008, μεταξύ -1,0% και 0,0% το 2009 και μεταξύ 0,5% και 1,5% το 2010. Ο μέσος ρυθμός αύξησης του συνολικού ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί μεταξύ 3,2% και 3,4% το 2008, μεταξύ 1,1% και 1,7% το 2009 και μεταξύ 1,5% και 2,1% το 2010.

Πλαίσιο 1

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ, ΤΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ, ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Οι τεχνικές υποθέσεις που αφορούν τα επιτόκια καθώς και τις τιμές της ενέργειας και των βασικών μη ενεργειακών εμπορευμάτων βασίζονται στις προσδοκίες της αγοράς, σύμφωνα με στοιχεία έως και τις 14 Νοεμβρίου 2008.¹ Η υπόθεση που αφορά τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια έχει καθαρά τεχνικό χαρακτήρα. Τα εν λόγω επιτόκια μετρούνται βάσει του EURIBOR τριών μηνών, ενώ οι προσδοκίες της αγοράς εξάγονται από τα επιτόκια των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία, το μέσο επίπεδο των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων συνολικά εκτιμάται σε 4,7% το 2008, το οποίο θα μειωθεί σε 2,8% το 2009 και θα αυξηθεί εκ νέου σε 3,2% το 2010. Οι προσδοκίες της αγοράς για τις ονομαστικές αποδόσεις των 10ετών ομολόγων του Δημοσίου στη ζώνη του ευρώ υποδηλώνουν ελαφρά αύξηση από 4,4% κατά μέσο όρο το 2008 σε 4,5% το 2009 και 4,7% το 2010.² Το βασικό σενάριο των προβολών περιλαμβάνει επίσης την υπόθεση ότι οι διαφορές επιτοκίων των τραπεζικών χορηγήσεων θα αυξηθούν περαιτέρω από το σημερινό τους επίπεδο, αντανακλώντας την αυξημένη επίγνωση των κινδύνων στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Όσον αφορά τα βασικά εμπορεύματα, όπως προκύπτει από τις εξελίξεις στις αγορές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης κατά το διάστημα των δύο εβδομάδων που έληξε στις 14 Νοεμβρίου 2008, οι τιμές του πετρελαίου ανά βαρέλι αναμένεται, βάσει των υποθέσεων, να διαμορφωθούν κατά μέσο όρο στα 99,9 δολάρια ΗΠΑ το 2008, στα 67,3 δολάρια ΗΠΑ το 2009 και στα 76,6 δολάρια ΗΠΑ το 2010. Οι διεθνείς τιμές των τροφίμων θα σημειώσουν, βάσει των υποθέσεων, μεγάλη αύξηση κατά 28,9% το 2008, θα μειωθούν κατά 9,7% το 2009 και θα αυξηθούν και πάλι κατά 4,9% το 2010. Οι τιμές των λοιπών βασικών εμπορευμάτων (δηλαδή εκτός της ενέργειας και των τροφίμων) σε δολάρια ΗΠΑ θα αυξηθούν, βάσει των υποθέσεων, κατά 3,5% το 2008, θα μειωθούν σημαντικά κατά 22,9% το 2009 και θα αυξηθούν κατά 5,4% το 2010.

Διατυπώνεται επίσης η τεχνική υπόθεση ότι οι διμερείς συναλλαγματικές ισοτιμίες θα παραμείνουν αμετάβλητες στο χρονικό ορίζοντα προβολής στα μέσα επίπεδα που επικρατούσαν το διάστημα των δύο εβδομάδων που έληξε στις 14 Νοεμβρίου 2008. Αυτό συνεπάγεται ότι η συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ/δολαρίου ΗΠΑ θα διαμορφωθεί σε 1,27 και ότι η σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ θα είναι, κατά μέσο όρο, υψηλότερη κατά 4,1% το 2008 σε σχέση με το μέσο όρο του 2007 και κατά 5,5% χαμηλότερη το 2009 σε σχέση με το μέσο όρο του 2008.

- 1 Οι υποθέσεις για τις τιμές του πετρελαίου και των τροφίμων βασίζονται στις τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης μέχρι το τέλος του 2010. Όσον αφορά τα άλλα βασικά εμπορεύματα, οι τιμές τους θα ακολουθήσουν, βάσει των υποθέσεων, τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης έως το τέλος του 2009 και στη συνέχεια θα εξελιχθούν σύμφωνα με την παγκόσμια οικονομική δραστηριότητα.
- 2 Βλ. Πλαίσιο 4 της Ενότητας 2 στο τεύχος Δεκεμβρίου 2008 του Μηνιαίου Δελτίου.

¹ Οι μακροοικονομικές προβολές των εμπειρογνομώνων του Ευρωσυστήματος καταρτίζονται από κοινού από εμπειρογνώμονες της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ. Οι προβολές, οι οποίες καταρτίζονται δύο φορές το χρόνο, συμβάλλουν στην αξιολόγηση που διενεργεί το Διοικητικό Συμβούλιο για τις οικονομικές εξελίξεις και τους κινδύνους διατάραξης της σταθερότητας των τιμών. Περισσότερες πληροφορίες για τις διαδικασίες και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται παρέχονται στο έντυπο "A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises", ΕΚΤ, Ιούνιος 2001, το οποίο διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ. Προκειμένου να εκφραστεί η αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τις προβολές, τα αποτελέσματα για κάθε μεταβλητή παρουσιάζονται υπό τη μορφή διαστημάτων. Τα διαστήματα για κάθε μεταβλητή και κάθε χρονικό ορίζοντα προβολής αντιστοιχούν σε διάστημα πιθανότητας 75% βάσει υποδείγματος. Η μέθοδος που χρησιμοποιείται τεκμηριώνεται στη δημοσίευση με τίτλο "New procedure for constructing ECB staff projection ranges", ΕΚΤ, Σεπτέμβριος 2008, η οποία επίσης διατίθεται στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ. Λόγω των υφιστάμενων ασυνήθιστων οικονομικών και χρηματοοικονομικών περιστάσεων, η αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τις προβολές είναι μεγαλύτερη από ό,τι συνήθως στην παρούσα συγκυρία.

Οι υποθέσεις για τη δημοσιονομική πολιτική βασίζονται στα εθνικά σχέδια προϋπολογισμών σε κάθε χώρα της ζώνης του ευρώ, τα οποία ήταν διαθέσιμα στις 20 Νοεμβρίου 2008. Περιλαμβάνουν όλα τα μέτρα πολιτικής που έχουν ήδη εγκριθεί από τα εθνικά κοινοβούλια ή έχουν προσδιοριστεί λεπτομερώς από τις κυβερνήσεις και πιθανότατα θα εγκριθούν νομοθετικά.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι προοπτικές για την παγκόσμια οικονομία έχουν δεχθεί σοβαρό πλήγμα από την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας η οποία επεκτείνεται πλέον σε όλες τις προηγμένες οικονομίες. Η κλιμάκωση των εντάσεων στο χρηματοπιστωτικό τομέα, η συνεχιζόμενη διόρθωση της αγοράς κατοικιών και οι αυξημένες δευτερογενείς επιδράσεις από τις ΗΠΑ σε άλλες οικονομίες έχουν προκαλέσει σημαντική επιδείνωση των προοπτικών για την παγκόσμια ανάπτυξη. Στο προσεχές μέλλον, η καθοδική φάση του κύκλου της παγκόσμιας οικονομίας θα διαμορφωθεί, βάσει των προβολών, κυρίως υπό την επίδραση των υποτονικών προοπτικών ανάπτυξης στις ΗΠΑ και σε άλλες προηγμένες οικονομίες, αλλά αναμένεται επίσης ότι θα επιβραδυνθεί η δραστηριότητα και στις αναδυόμενες αγορές, επειδή οι οικονομίες αυτές αντιμετωπίζουν εξασθενημένη εξωτερική ζήτηση και αρνητικές χρηματοπιστωτικές δευτερογενείς επιδράσεις.

Η οικονομική ανάπτυξη εκτός της ζώνης του ευρώ αναμένεται, σύμφωνα με τις προβολές, ότι θα είναι υποτονική έως τις αρχές του 2009 και ότι στη συνέχεια θα ανακάμψει πολύ σταδιακά, επωφελούμενη από τις διευκολυντικές μακροοικονομικές πολιτικές, την αναμενόμενη σταδιακή άμβλυνση των εντάσεων στο χρηματοπιστωτικό τομέα και την πτώση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων. Λόγω της πολύ μέτριας δυναμικής των παγκόσμιων εμπορικών συναλλαγών, η εξωτερική ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών της ζώνης του ευρώ αναμένεται ότι θα είναι περιορισμένη έως τα μέσα του 2009, ενώ στη συνέχεια θα ανακάμψει με πολύ αργούς ρυθμούς. Η κυριότερη συμβολή στην εξωτερική ζήτηση προϊόντων και υπηρεσιών της ζώνης του ευρώ εκτιμάται ότι θα προέλθει από τις αναδυόμενες αγορές και τις πετρελαιοεξαγωγικές χώρες, ενώ η συμβολή των προηγμένων οικονομιών θα παραμείνει πιο συγκρατημένη.

Συνολικά, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης του παγκόσμιου πραγματικού ΑΕΠ εκτός της ζώνης του ευρώ εκτιμάται, σύμφωνα με τις προβολές, ότι θα διαμορφωθεί κατά μέσο όρο σε 3,9% το 2008, 2,4% το 2009 και 3,6% το 2010, ενώ ο ρυθμός ανάπτυξης των εξωτερικών αγορών προορισμού των εξαγωγών της ζώνης του ευρώ θα διαμορφωθεί σε 4,7% το 2008, 2,5% το 2009 και 5,0% το 2010.

ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ ΑΕΠ

Η ζώνη του ευρώ βρίσκεται αντιμέτωπη με μια παρατεταμένη περίοδο επιβράδυνσης της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης και πιο δυσμενών συνθηκών χρηματοδότησης, η οποία αναμένεται ότι θα οδηγήσει σε αρνητικούς τριμηνιαίους ρυθμούς αύξησης του ΑΕΠ έως τα μέσα του 2009. Η πολύ μέτρια ανάκαμψη που θα επακολουθήσει εκτιμάται ότι θα αντανακλά τη βαθμιαία βελτίωση του εξωτερικού περιβάλλοντος – ειδικότερα διατυπώνεται η υπόθεση ότι οι πιέσεις των τιμών των βασικών εμπορευμάτων θα υποχωρήσουν σημαντικά – σε συνδυασμό με την υπόθεση ότι τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια θα μειωθούν και οι αρνητικές χρηματοπιστωτικές δευτερογενείς επιδράσεις στη ζώνη του ευρώ θα εξαλειφθούν σταδιακά. Κατά συνέπεια, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ θα διαμορφωθεί, βάσει των προβολών, μεταξύ 0,8% και 1,2% το 2008, μεταξύ -1,0% και 0,0% το 2009 και μεταξύ 0,5% και 1,5% το 2010. Αυτή η πορεία βραδείας ανάπτυξης στη ζώνη του ευρώ αντανακλά τόσο την επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας όσο και την πολύ υποτονική εγχώρια ζήτηση.

Πίνακας 1 Μακροοικονομικές προβολές για τη ζώνη του ευρώ

(μέσες ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)¹⁾²⁾

	2007	2008	2009	2010
ΕνΔΤΚ	2,1	3,2-3,4	1,1-1,7	1,5-2,1
Πραγματικό ΑΕΠ	2,6	0,8-1,2	-1,0-0,0	0,5-1,5
Ιδιωτική κατανάλωση	1,6	0,1-0,5	-0,3-0,7	0,6-1,8
Δημόσια κατανάλωση	2,3	1,9-2,3	1,3-1,9	1,3-1,9
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου	4,2	0,2-1,2	-6,0--3,0	-2,4-1,0
Εξαγωγές (αγαθά και υπηρεσίες)	5,9	2,4-3,4	-1,4-1,0	2,3-4,9
Εισαγωγές (αγαθά και υπηρεσίες)	5,4	2,0-3,0	-1,9-1,1	1,4-5,2

1) Οι προβολές για το πραγματικό ΑΕΠ και τις συνιστώσες του αναφέρονται σε στοιχεία διορθωμένα ως προς τον αριθμό των εργασιμών ημερών. Οι προβολές για τις εξαγωγές και τις εισαγωγές περιλαμβάνουν το εμπόριο εντός της ζώνης του ευρώ.

2) Περιλαμβάνεται η Σλοβακία ως μέρος της ζώνης του ευρώ για τις προβολές που αφορούν το 2009. Οι μέσες ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές για το 2009 βασίζονται στη σύνθεση της ζώνης του ευρώ που περιλαμβάνει τη Σλοβακία ήδη από το 2008.

Πιο συγκεκριμένα, οι εξαγωγές της ζώνης του ευρώ εκτιμάται, βάσει των προβολών, ότι στο προσεχές μέλλον θα αντανakλούν την παγκόσμια οικονομική επιβράδυνση, επηρεαζόμενες επίσης, με κάποια χρονική υστέρηση, από τις παλαιότερες μειώσεις της ανταγωνιστικότητας τιμών της ζώνης του ευρώ. Η ανάκαμψη των εξαγωγών που αναμένεται στη διάρκεια του 2009 εξηγείται από την άνοδο της εξωτερικής ζήτησης και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας ως προς τις τιμές, που απορρέει κυρίως από την πρόσφατη υποτίμηση του ευρώ.

Μεταξύ των εγχώριων συνιστωσών του ΑΕΠ, οι συνολικές επενδύσεις αναμένεται ότι θα επηρεαστούν πάνω απ' όλα από τις δυσμενείς συνθήκες χρηματοδότησης και την εξασθένηση της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας σε όλη τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα προβολής. Επιπλέον, οι ιδιωτικές επενδύσεις σε ακίνητα εκτός των κατοικιών εκτιμάται, σύμφωνα με τις προβολές, ότι θα δεχθούν ανασταλτική επίδραση από τη μείωση των περιθωρίων κέρδους, ενώ οι προβολές για τις επενδύσεις σε κατοικίες αντανakλούν επίσης τη συνεχιζόμενη διόρθωση στις αγορές κατοικιών σε ορισμένες χώρες της ζώνης του ευρώ. Αντιθέτως, οι δημόσιες επενδύσεις, μετά από μια πτωτική πορεία κατά το μεγαλύτερο διάστημα του 2008, θα ανακάμψουν το 2009, σύμφωνα με τις υποθέσεις, στηρίζοντας έτσι τις συνολικές επενδύσεις. Συνολικά, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των συνολικών επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου εκτιμάται, σύμφωνα με τις προβολές, ότι θα διαμορφωθεί μεταξύ 0,2% και 1,2% το 2008, μεταξύ -6,0% και -3,0% το 2009 και μεταξύ -2,4% και 1,0% το 2010.

Η άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης αναμένεται επίσης ότι θα είναι συγκρατημένη την προσεχή περίοδο. Η προβλεπόμενη πορεία αντανakλά σε μεγάλο βαθμό τις εξελίξεις στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα, οι οποίες με τη σειρά τους αναμένεται να επηρεαστούν από τη μείωση της απασχόλησης. Η αναμενόμενη συγκρατημένη αύξηση της κατανάλωσης αντανakλά επίσης την περαιτέρω αύξηση των αποταμιεύσεων που γίνονται για λόγους πρόνοιας την περίοδο 2008-09, λόγω της υψηλής οικονομικής αβεβαιότητας, της αύξησης της ανεργίας και της μείωσης των τιμών των μετοχών και των κατοικιών. Η δημόσια κατανάλωση εκτιμάται, βάσει των προβολών, ότι θα αυξηθεί στη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα με πιο σταθερό ρυθμό.

Συμβαδίζοντας με την εξέλιξη της εγχώριας ζήτησης και των εξαγωγών, οι εισαγωγές της ζώνης του ευρώ εκτιμάται ότι θα μειωθούν τόσο το 2008 όσο και το 2009. Δεδομένου ότι οι εισαγωγές αναμένεται ότι θα αυξηθούν λιγότερο από τις εξαγωγές, το εμπορικό ισοζύγιο αναμένεται ότι θα έχει θετική συμβολή στην άνοδο του ΑΕΠ σε όλη τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα προβολής.

Ακολουθώντας την εκτιμώμενη εξασθένηση της οικονομικής δραστηριότητας, η απασχόληση αναμένεται ότι θα μειωθεί σε όλη τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα προβολής. Το 2009, η ζήτηση εργασίας αναμένεται επίσης ότι θα επηρεαστεί αρνητικά από την αύξηση των πραγματικών μισθών, λόγω ανανέωσης παλαιότερων συμβάσεων. Επιπροσθέτως, οι προοπτικές των επενδύσεων σε κατοικίες υποδηλώνουν ότι ο κατασκευαστικός τομέας θα έχει αρνητική συμβολή στην άνοδο της απασχόλησης.

Στη διάρκεια του 2009-10, το εργατικό δυναμικό θα αυξηθεί, σύμφωνα με τις υποθέσεις, με ρυθμούς πολύ χαμηλότερους από αυτούς που παρατηρούνται από το 2002 και εξής, κυρίως διότι η κυκλική κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας αποθαρρύνει τα άτομα να ενταχθούν στην αγορά εργασίας, αλλά και λόγω της εκτιμώμενης επιβράδυνσης της αύξησης του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας. Αντανακλώντας τις προβολές για την απασχόληση και τις υποθέσεις για το εργατικό δυναμικό, το ποσοστό ανεργίας αναμένεται ότι θα αυξηθεί σημαντικά στο χρονικό ορίζοντα προβολής.

ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ

Ο συνολικός δωδεκάμηνος ρυθμός πληθωρισμού (βάσει του ΕνΔΤΚ) κορυφώθηκε στο 4,0% τον Ιούλιο του 2008. Ακολουθώντας τη μείωση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων και αντανακλώντας την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, ο ετήσιος μέσος πληθωρισμός (βάσει του ΕνΔΤΚ) αναμένεται ότι θα μειωθεί έντονα από 3,2%-3,4% το 2008 σε 1,1%-1,7% το 2009 και, στη συνέχεια, θα ανακάμψει σε επίπεδα μεταξύ 1,5% και 2,1% το 2010. Η προβλεπόμενη αναστροφή της πορείας του πληθωρισμού αντανακλά κυρίως τις επιδράσεις από τις προηγούμενες αυξήσεις των τιμών των βασικών εμπορευμάτων (βλ. Πλαίσιο 6 της Ενότητας 3 στο τεύχος του Δεκεμβρίου 2008 του Μηνιαίου Δελτίου). Ο ΕνΔΤΚ χωρίς τις τιμές της ενέργειας αναμένεται ότι θα ακολουθήσει πιο ομαλή καθοδική πορεία στη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα προβολής.

Πιο αναλυτικά, οι εξωτερικές πιέσεις στις τιμές εκτιμάται ότι θα μειωθούν ως το τέλος του 2009, αντανακλώντας κυρίως τις προηγούμενες και τις μελλοντικές εξελίξεις, βάσει των υποθέσεων, στις τιμές των βασικών εμπορευμάτων. Στη συνέχεια, αναμένεται να επικρατήσουν οι επιδράσεις προς την αντίθετη κατεύθυνση που ασκούνται από την πρόσφατη υποτίμηση του ευρώ στις τιμές των εισαγομένων, οδηγώντας σε κάπως μεγαλύτερες αυξήσεις των τιμών των εισαγομένων το 2010.

Σε ό,τι αφορά τις εγχώριες πιέσεις στις τιμές, ο ρυθμός ανόδου της μισθολογικής δαπάνης ανά μισθωτό εκτιμάται ότι αυξήθηκε σημαντικά το 2008. Η αύξηση αυτή αντανακλά τη σημαντική άνοδο των αποδοχών βάσει των συλλογικών συμβάσεων στον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα. Σε ό,τι αφορά τις μελλοντικές εξελίξεις, η μισθολογική δαπάνη ανά μισθωτό αναμένεται ότι θα αυξηθεί με κατά τι βραδύτερο ρυθμό στη διάρκεια του 2009-10, σε ένα περιβάλλον υποτονικών αγορών εργασίας με αυξημένο διεθνή ανταγωνισμό. Αντανακλώντας την επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου των μισθών και, σε μικρότερη έκταση, την κυκλική κάμψη της παραγωγικότητας, ο ρυθμός ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος εκτιμάται ότι θα επιταχυνθεί σημαντικά το 2008 και στη συνέχεια θα μειωθεί το 2009 και το 2010, καθώς η αύξηση των μισθών θα επιβραδύνεται και η παραγωγικότητα θα ανακάμπτει. Έπειτα από σημαντικές αυξήσεις επί σειρά ετών, τα περιθώρια κέρδους αναμένεται ότι θα μειωθούν το 2008 και το 2009, απορροφώντας μέρος των πληθωριστικών πιέσεων που προέρχονται από την άνοδο του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος και των τιμών των εισαγομένων, καθώς ο ανταγωνισμός εντείνεται και η οικονομική δραστηριότητα επιβραδύνεται. Καθώς η οικονομία θα ανακάμπτει και ο ρυθμός ανόδου του ΑΕΠ σταδιακά θα επιταχύνεται, τα περιθώρια κέρδους αναμένεται, βάσει των προβολών, ότι θα αυξηθούν και πάλι το 2010.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΤΟΥ 2008

Όσον αφορά το ρυθμό αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ, τα διαστήματα των προβολών για το 2008 και το 2009 προσαρμόστηκαν σημαντικά προς τα κάτω σε σύγκριση με αυτά που δημοσιεύθηκαν στο τεύχος Σεπτεμβρίου 2008 του Μηνιαίου Δελτίου. Οι αναθεωρήσεις είναι ιδιαίτερα εκτεταμένες για το 2009. Αυτές οι μετατοπίσεις αντανακλούν πολύ πιο υποτονικές βραχυπρόθεσμες οικονομικές προοπτικές και περαιτέρω εγχώριες και εξωτερικές επιδράσεις από τη συνεχιζόμενη χρηματοπιστωτική αναταραχή στη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα.

Όσον αφορά τον πληθωρισμό (βάσει του ΕνΔΤΚ), τα διαστήματα των προβολών είναι τώρα πιο κάτω από τις προβολές του Σεπτεμβρίου 2008 για το 2008 και το 2009, ιδίως στην περίπτωση του 2009. Οι αναθεωρήσεις αυτές προκύπτουν κυρίως από τη σημαντική διόρθωση προς τα κάτω των υποθέσεων που διατυπώνονται για τις τιμές της ενέργειας και των τροφίμων, αλλά αντανακλούν επίσης την επίδραση της εξασθένησης της οικονομικής δραστηριότητας στον καθορισμό των τιμών και των μισθών.

Πίνακας 2 Σύγκριση με τις προβολές του Σεπτεμβρίου του 2008

(μέσες ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)

	2007	2008	2009
Πραγματικό ΑΕΠ – Σεπτέμβριος 2008	2,6	1,1-1,7	0,6-1,8
Πραγματικό ΑΕΠ – Δεκέμβριος 2008	2,6	0,8-1,2	-1,0-0,0
ΕνΔΤΚ – Σεπτέμβριος 2008	2,1	3,4-3,6	2,3-2,9
ΕνΔΤΚ – Δεκέμβριος 2008	2,1	3,2-3,4	1,1-1,7

Πλαίσιο 2

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΑΛΛΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Διάφορες προβλέψεις για τη ζώνη του ευρώ διατίθενται τόσο από διεθνείς όσο και από ιδιωτικούς οργανισμούς. Ωστόσο, αυτές οι προβλέψεις δεν είναι απόλυτα συγκρίσιμες μεταξύ τους ή με τις μακροοικονομικές προβολές των εμπειρογνομόνων του Ευρωσυστήματος, καθώς έχουν ολοκληρωθεί σε διαφορετικές χρονικές στιγμές. Επιπλέον, χρησιμοποιούν διαφορετικές (εν μέρει αδιευκρίνιστες) μεθόδους για την εξαγωγή υποθέσεων σχετικά με τις δημοσιονομικές, χρηματοοικονομικές και εξωτερικές μεταβλητές, συμπεριλαμβανομένων των τιμών του πετρελαίου και άλλων βασικών εμπορευμάτων. Τέλος, υπάρχουν διαφορές στις μεθόδους διόρθωσης ως προς τον αριθμό των εργασιμων ημερών μεταξύ των διαφόρων προβλέψεων (βλ. παρακάτω πίνακα).

Σύμφωνα με τις προβλέψεις άλλων οργανισμών που είναι επί του παρόντος διαθέσιμες, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ στη ζώνη του ευρώ αναμένεται να διαμορφωθεί μεταξύ 1,0% και 1,2% το 2008, μεταξύ -0,6% και 0,3% το 2009 και μεταξύ 0,9% και 1,6% το 2008. Επομένως, οι περισσότερες διαθέσιμες προβλέψεις για την ανάπτυξη είναι σε γενικές γραμμές συμβατές με τα διαστήματα των προβολών των εμπειρογνομόνων του Ευρωσυστήματος.

Όσον αφορά τον πληθωρισμό, σύμφωνα με τις προβλέψεις, αναμένεται ότι ο μέσος ετήσιος ρυθμός πληθωρισμού (βάσει του ΕνΔΤΚ) θα διαμορφωθεί μεταξύ 3,4% και 3,5% το 2008, μεταξύ 1,4% και 2,2% το 2009 και μεταξύ 1,3% και 2,1% το 2010. Ορισμένες προβλέψεις βρίσκονται εκτός των διαστημάτων των προβολών των εμπειρογνομόνων του Ευρωσυστήματος για το 2009, κατά πάσα πιθανότητα επειδή ολοκληρώθηκαν όταν οι τιμές του πετρελαίου ήταν σε υψηλά επίπεδα και επομένως βασίστηκαν στην υπόθεση ότι οι τιμές των βασικών εμπορευμάτων ήταν υψηλότερες.

Σύγκριση προβλέψεων για την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ και τον πληθωρισμό (βάσει ΕνΔΤΚ) στη ζώνη του ευρώ

(μέσες ετήσιες εκατοστιαίες μεταβολές)

	Ημερομηνία δημοσίευσης	Αύξηση του ΑΕΠ			Πληθωρισμός (βάσει ΕνΔΤΚ)		
		2008	2009	2010	2008	2009	2010
ΔΝΤ	Νοέμβριος 2008	1,2	-0,5	μ.δ.	3,5	1,9	μ.δ.
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Οκτώβριος 2008	1,2	0,1	0,9	3,5	2,2	2,1
Έρευνα μεταξύ των Επαγγελματιών Φορέων Διενέργειας Προβλέψεων	Οκτώβριος 2008	1,2	0,3	1,4	3,4	2,2	2,0
Προβλέψεις της Consensus Economics	Νοέμβριος 2008	1,0	-0,2	1,6	3,4	1,8	2,0
ΟΟΣΑ	Νοέμβριος 2008	1,0	-0,6	1,2	3,4	1,4	1,3
Προβολές εμπειρογνομόνων του Ευρωσυστήματος	Δεκέμβριος 2008	0,8-1,2	-1,0-0,0	0,5-1,5	3,2-3,4	1,1-1,7	1,5-2,1

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Economic Forecasts, Φθινόπωρο 2008. ΔΝΤ, ενημέρωση του World Economic Outlook, Νοέμβριος 2008, για το ΑΕΠ και World Economic Outlook, Οκτώβριος 2008, για τον ΕνΔΤΚ. ΟΟΣΑ, Economic Outlook No 84, Νοέμβριος 2008, Preliminary edition. Προβλέψεις της Consensus Economics και Έρευνα της ΕΚΤ μεταξύ των Επαγγελματιών Φορέων Διενέργειας Προβλέψεων.

Σημείωση: Οι μακροοικονομικές προβολές εμπειρογνομόνων του Ευρωσυστήματος και οι προβλέψεις του ΟΟΣΑ αναφέρουν ετήσιους ρυθμούς αύξησης διορθωμένους ως προς τον αριθμό των εργασιμων ημερών, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΔΝΤ αναφέρουν ετήσιους ρυθμούς αύξησης που δεν έχουν διορθωθεί ως προς τον αριθμό των εργασιμων ημερών ανά έτος. Οι υπόλοιπες προβλέψεις δεν διευκρινίζουν αν τα στοιχεία που αναφέρουν έχουν διορθωθεί ως προς τον αριθμό εργασιμων ημερών ή όχι.

© Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2008

Διεύθυνση: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany

Ταχυδρομική διεύθυνση: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany

Τηλέφωνο: +49 69 1344 0

Φαξ: +49 69 1344 6000

Δικτυακός τόπος: <http://www.ecb.europa.eu>

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς, εφόσον αναφέρεται η πηγή.